

EL TRACTAMENT DEL GÈNERE EN ELS ESPECTACLES FAMILIARS

CRISTINA VILA PEÑUELAS, SOCIÒLOGA
AMB LA COL·LABORACIÓ DE FESTUC TEATRE

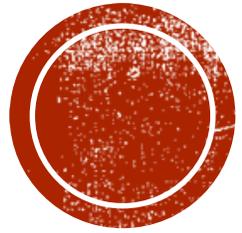
Canvia
el
Conte

De què us parlaré?

- LA PERSPECTIVA DE GÈNERE
- LA MIRADA ANDROCÈNTRICA
- PERSONATGES FEMENINS, MASCULINS I NO BINARIS
- ELS ESTEREOTIPS DE GÈNERE
- LA VIOLÈNCIA MASCLISTA EN ELS ESCENARIS FAMILIARS
- CANVIA EL CONTE

QUE COMENCI LA FUNCIO!

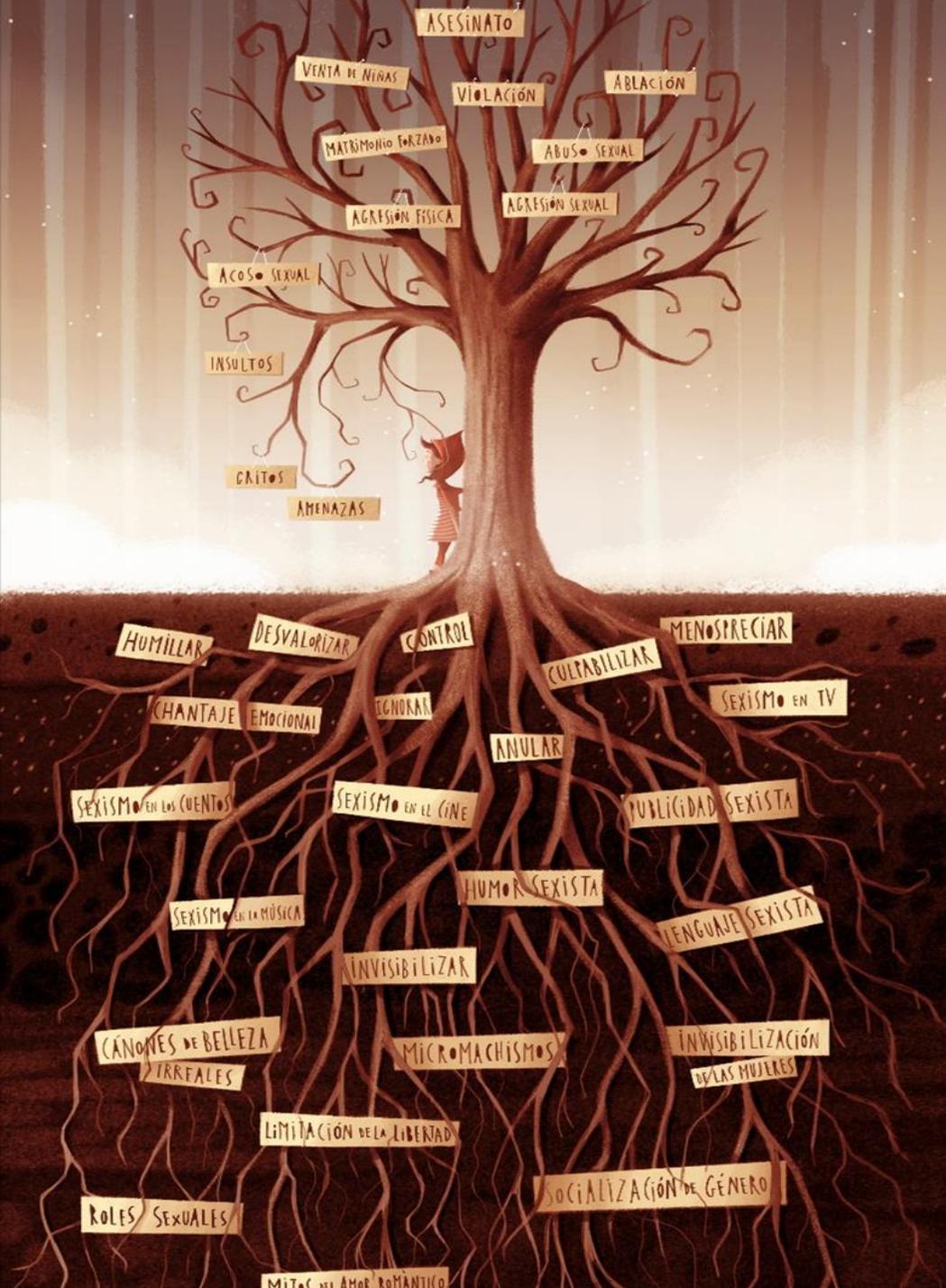

RESPOSTES INFANTILS CULPABILITZANT LA RATETA

- PERQUÈ S'HAVIA BUSCAT A ALGÚ GUAPO COM ELLA
- PERQUÈ S'HA FET LA XULA
- VA SER CULPA DE LA REATETA PERQUÈ ES VA VOLER POSAR MONA PER TROBAR NÒVIO
- PERQUÈ HAVIA DE BUSCAR A UNA PERSONA QUE FOS BONICA PER DINS
- JO PENSO QUE LA RATETA S'HO HA BUSCAT UNA MICA PERQUÈ NOMÉS S'HA FIXAT EN L'EXTERIOR I EN LA VEU
- PERQUÈ ES VA COMPRAR UN LLAÇ PER PRESUMIR MÉS I, QUAN HAVIA DE TRIAR, VA ESCOLLIR LA VEU I EL FÍSIC
- ÉS INJUST QUE S'ENAMORI PER LA VEU. S'HAVIA D'HAYER FIXAT EN L'INTERIOR. ÉS INJUST PER TOTS ELS ALTRES ANIMALS, POTSER EREN BONS PER DINTRE I NO ELS HI HA DONAT L'OPORTUNITAT DE DEMOSTRAR-HO.

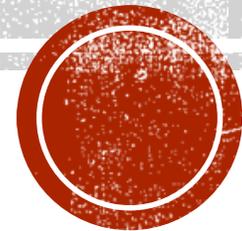
LES ARRELS DE LA VIOLÈNCIA

COM ES TRANSMETEN LES PAUTES DE GÈNERE?

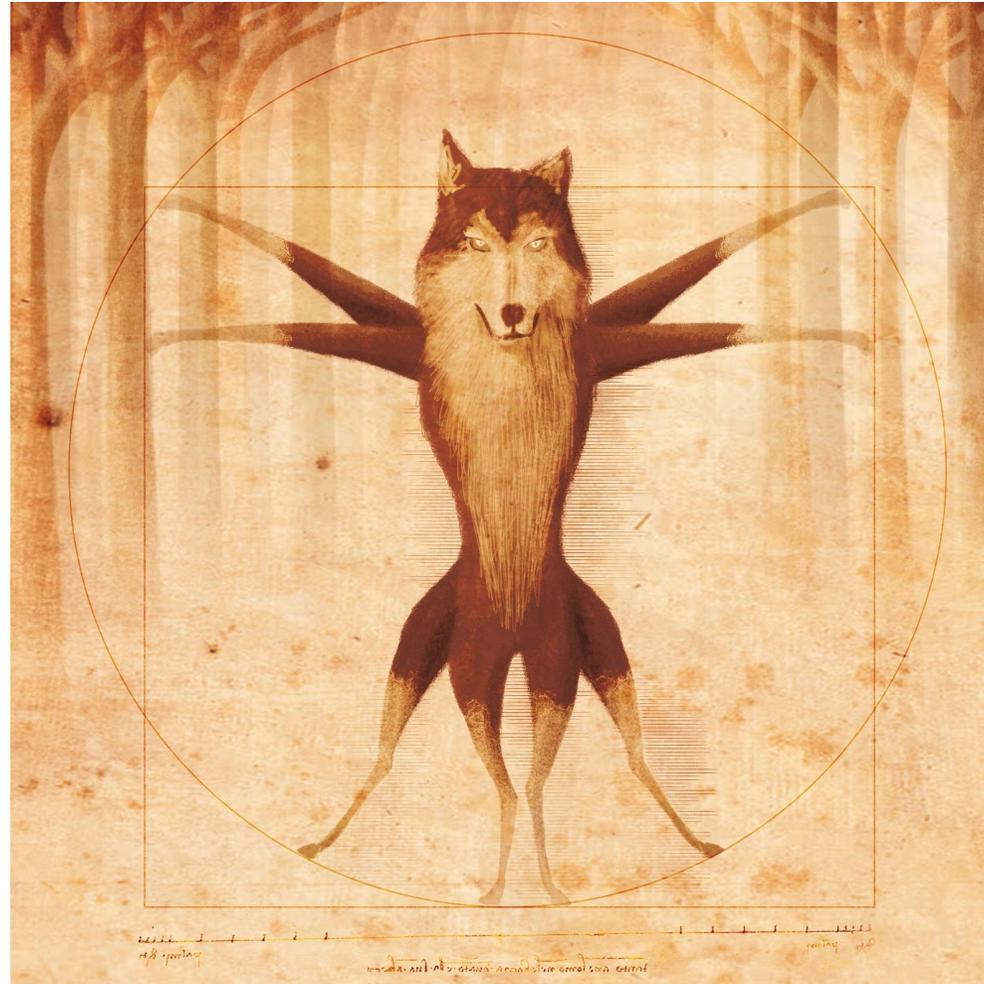
- APRENEN EL MATEIX NENS I NENES?
- QUI ÉS PROTAGONISTA DE LA MAJORIA DELS RELATS?
- QUI APRÈN UN PAPER SECUNDARI?
- S'OFEREIXEN ELS MATEIXOS GUIONS DE VIDA?
- QUINS EFECTES PODEN TENIR A NIVELL EMOCIONAL, PSICOLÒGIC O INDIVIDUAL ELS APRENTATGES DESIGUALS?
- QUIN PAPER JUGA LA CULTURA EN LA TRANSMISSIÓ DE DESIGUALTATS DE GÈNERE?

LA PERSPECTIVA DE GÉNERO

MIRADA ANDROCÈNTRICA

MIRADA ANDROCÈNTRICA

- ÉS UNA FORMA DE VEURE EL MÓN QUE SITUA A L'HOME, ELS SEUS INTERESSOS I LA SEVA MIRADA EN EL CENTRE.
- PREN ALS PERSONATGES MASCULINS COM A MESURA DE TOTES LES COSES.
- CONSIDERA COM A UNIVERSAL EL QUE ÉS PROPI DE LA MASCULINITAT I LES SEVES CARACTERÍSTIQUES.
- AQUESTA MIRADA COMPORTA EL SILENCI, L'OMISSIÓ I LA INVISIBILITZACIÓ DE LES DONES, PERQUÈ NO VALORA EL QUE PODEN APORTAR.

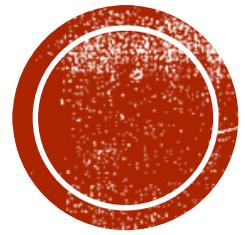
LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- RECONÈIXER LES RELACIONS DE PODER QUE ES DONEN ENTRE ELS GÈNERE, EN GENERAL FAVORABLE ALS HOMES COM A GRUP SOCIAL.
- AQUESTES RELACIONS S'HAN CONSTRUÏT SOCIAL I HISTÒRICAMENT.
- ÉS UNA MIRADA QUE ANALITZA TOTS ELS ÀMBITS I TÉ EN COMPTE EL QUÈ S'ESPERA DE LES PERSONES EN FUNCIO DEL GÈNERE ASSIGNAT: CULTURA, EDUCACIÓ, TREBALL, ART, SALUT, SEXUALITAT.
- ÉS UNA MIRADA QUE PRETÉN COMPRENDRE UNA PROBLEMÀTICA.

PROTAGONISTES DE L'OBRA

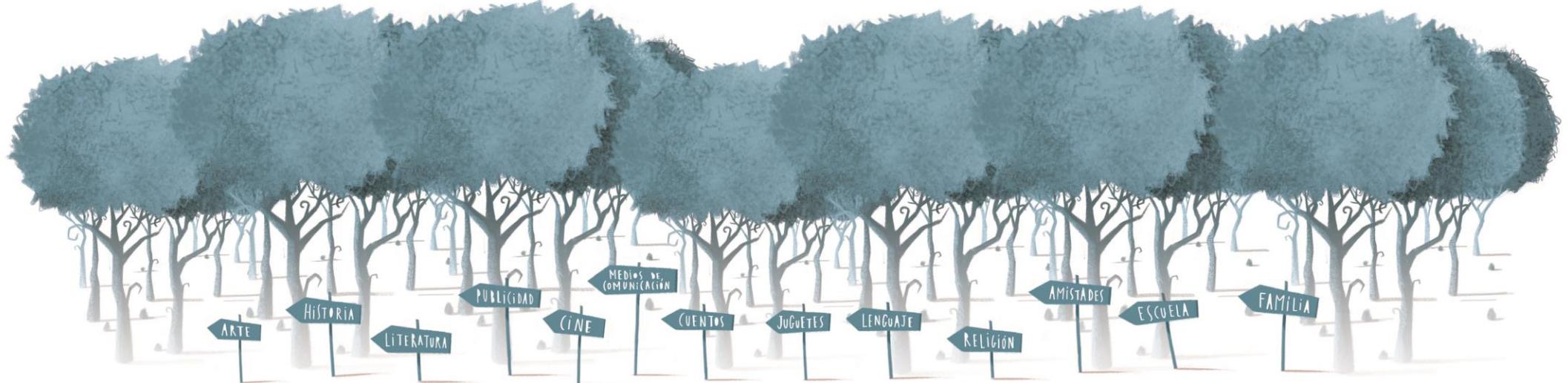
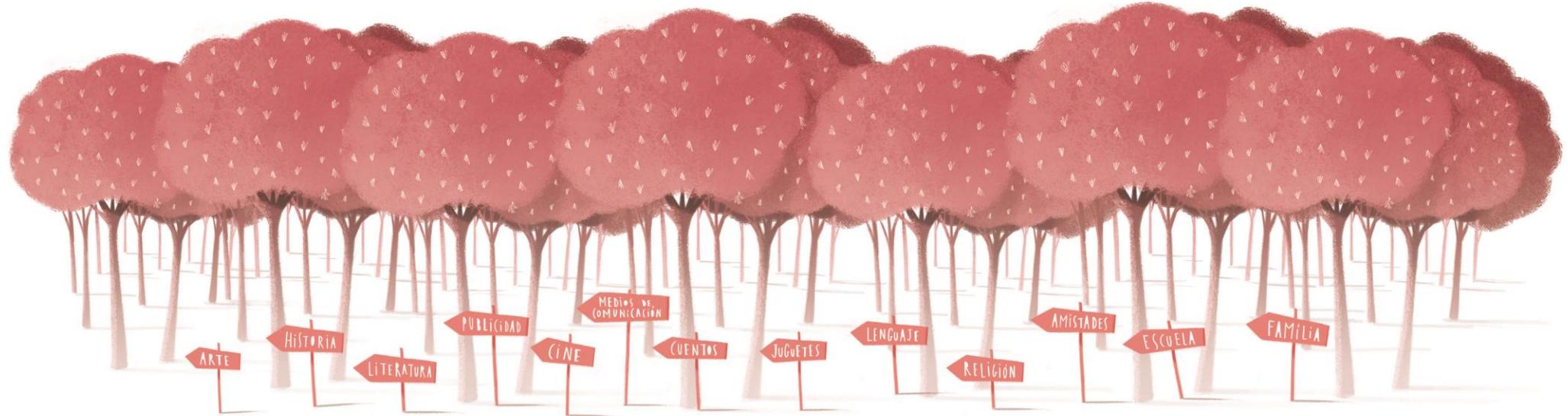
PAPER DE GÈNERE:

CONJUNT DE CONDUCTES
ATRIBUÏDES A LES DONES I
ALS HOMES

ALLÒ FEMENÍ I ALLÒ MASCULÍ

NO ES REFEREIX AL SEXE DELS INDIVIDUS, SINÓ A LES CONDUCTES CONSIDERADES FEMENINES O MASCULINES.

MODELS DE MASCULINITAT I FEMINITAT I SEXISME

- ELS DOS MODELS NO ES SITUEN EN UN PLA D'IGUALTAT
- A CADA UN S'ATRIBUEIXEN CAPACITATS I HABILITATS AMB UN VALOR SOCIAL DIFERENT (SEXISME)

POLARITZACIÓ DEL PERSONATGES

AFECTIVITAT, PASSIVITAT,
SENSIBILITAT, DEPENDÈNCIA,
CURA DELS ALTRES,
INNOCÈNCIA, FRAGILITAT

FORÇA FÍSICA, AUTORITAT,
INDEPENDÈNCIA, IMPULS
SEXUAL, ACTIVITAT

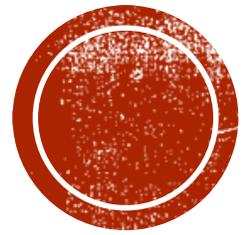
MODELS HEGEMÒNICS

FEMINITAT

MASCULINITAT

BELLESA
DOMINACIÓ
FORÇA
CURA
SENSIBILITAT
PODER

ATRIBUTS

L'ETERN FEMENÍ

- APRENDRE A SER MARES
- APRENDRE A TENIR RESPONSABILITATS SOBRE LES PERSONES
- SER BONIQUES I COMPLAENTS
- BELLESA FÍSICA I MORAL, COM A ELEMENT CENTRAL DE LA SEVA IDENTITAT

L'ETERN MASCULÍ

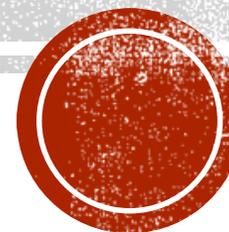
COMPLEIX EL ROL DE:

- DOMINACIÓ DE L'ESPAI
- CONTROL
- SEGURETAT
- PODER

COM A CENTRE DE LA SEVA IDENTITAT

MODEL HEGEMÒNIC DE FEMINITAT

"EL PRINCIPI DE LA BARRUFETA" (ANITA SARKEESIAN, COMUNICADORA I CRÍTICA CULTURAL)

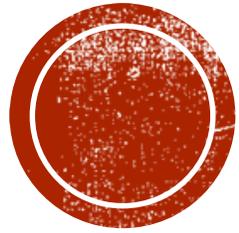
QUAN EN UNA PEL·LÍCULA PROTAGONITZADA PER UN GRUP DE PERSONES, **NOMÉS S'INCLOU A UNA DONA,** QUE A MÉS REPRODUIRÀ EL MODEL DE FEMINITAT TRADICIONAL I ESTEREOTIPADA.

"EL PRINCIPI DE LA BARRUFETA"

- CADA BARRUFET ES CARACTERITZA PER UNA **QUALITAT PERSONAL I PROFESSIONAL**: EL FILÒSOF, EL FUSTER, EL PINTOR, ETC.
- LA BARRUFETA DESTACA PEL SEU ROL DE "DONA", ÉS COM LA **"DECORACIÓ SEXI"** I NOMÉS EXISTEIX EN RELACIÓ ALS HOMES.

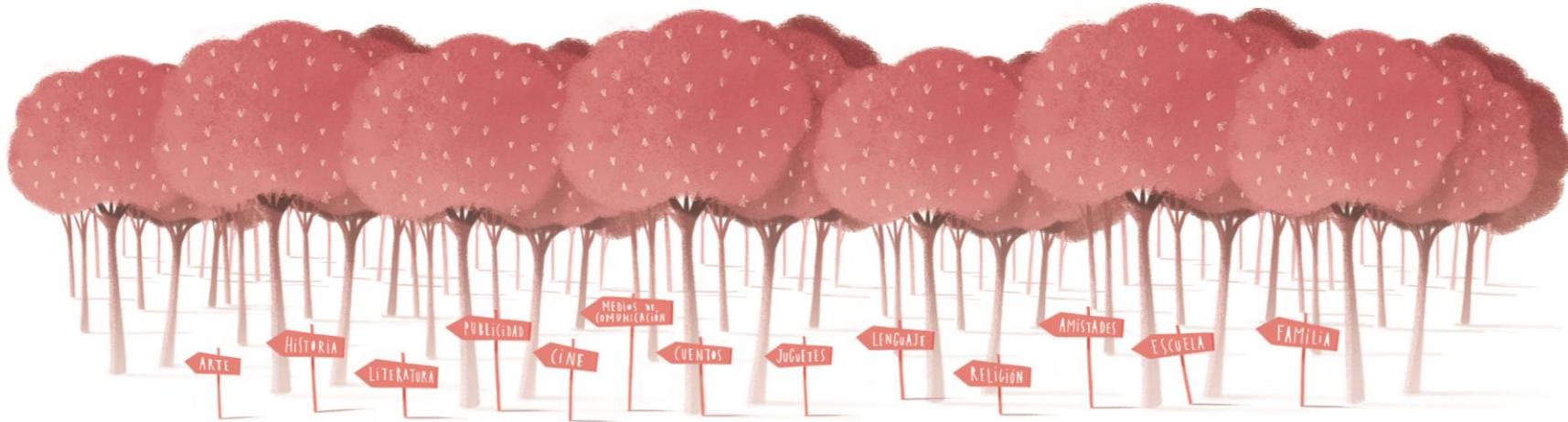

PROTAGONISTES FEMENINES I L'ESPAI

LES PROTAGONISTES FEMENINES I L'ESPAI

QUINS SÓN ELS OBSTACLES QUE HI HA EN ELS CAMINS DE LES PROTAGONISTES?
QUINA SENSACIÓ ENS DONA VEURE UNA PROTAGONISTA SOLA PER UN ESPAI POC IL·LUMINAT?
UN CAMÍ, UN ESPAI PÚBLIC ÉS UN FACTOR DE RISC PER LES PROTAGONISTES?

SÍNDROME DE CAPUTXETA VERMELLA (MARIASUN LANDA, ESCRIPTORA)

LES DONES DIFÍCILMENT TROBEN "CASA DE L'ÀVIA" QUE ÉS EL RESGUARD QUE HI HA MÉS ENLLÀ DEL QUE CONEIXEN.

SI NO POSA ATENCIÓ EN ELS 4 PRECEPTES SOCIALMENT ESTABLERTS, DIFÍCILMENT ARRIBARÀ

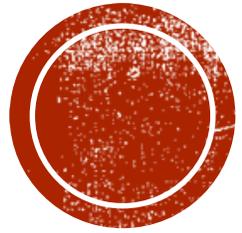
-
1. TEMPS
 2. ESPAI
 3. VESTIMENTA
 4. COMANYIES

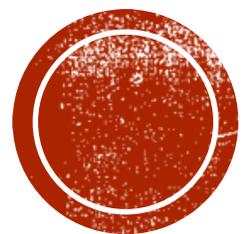
LA CASA
L'ESPAI PRIVAT

LA SEXUALITZACIÓ DELS PERSONATGES FEMENINS

LA MIRADA DE L'ALTRE

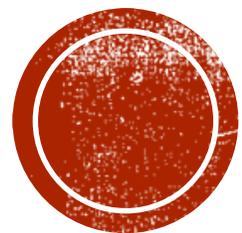

PERSONATGES FEMENINS SOTA LA MIRADA DE L'ALTRE

- DICTA I ESTABLEIX ELS CÀNONS DE BELLESA
- DICTA LA MORALITAT A LA QUE ESTÀ SOTMESA LA DONA: COM HA DE SER I QUÈ HA DE FER
- MITES DE L'AMOR ROMÀNTIC LLIGAT A RELACIONS ABUSIVES
- MODEL HEGEMÒNIC DE FEMINITAT COMENÇA MOLT AVIAT

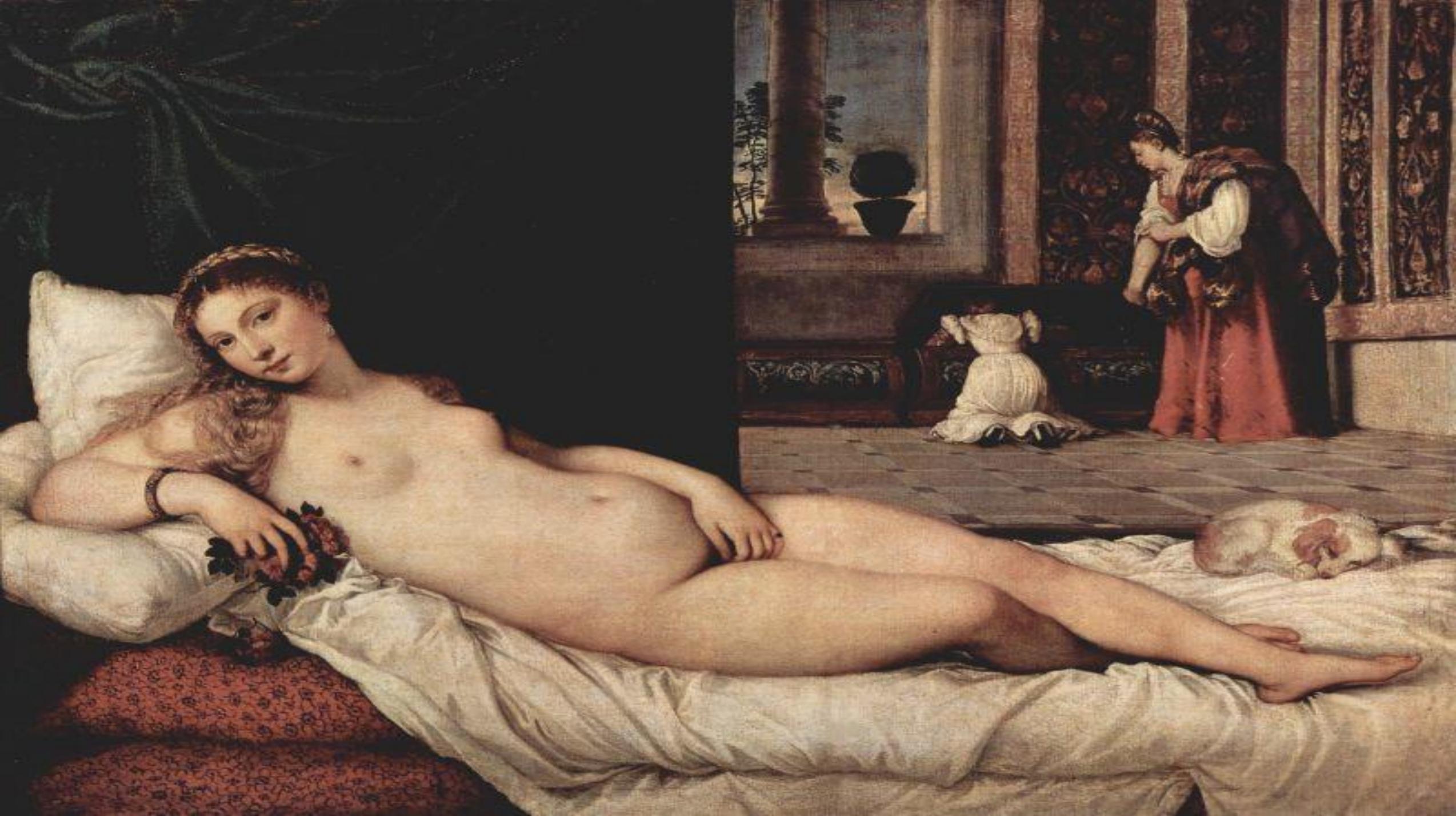

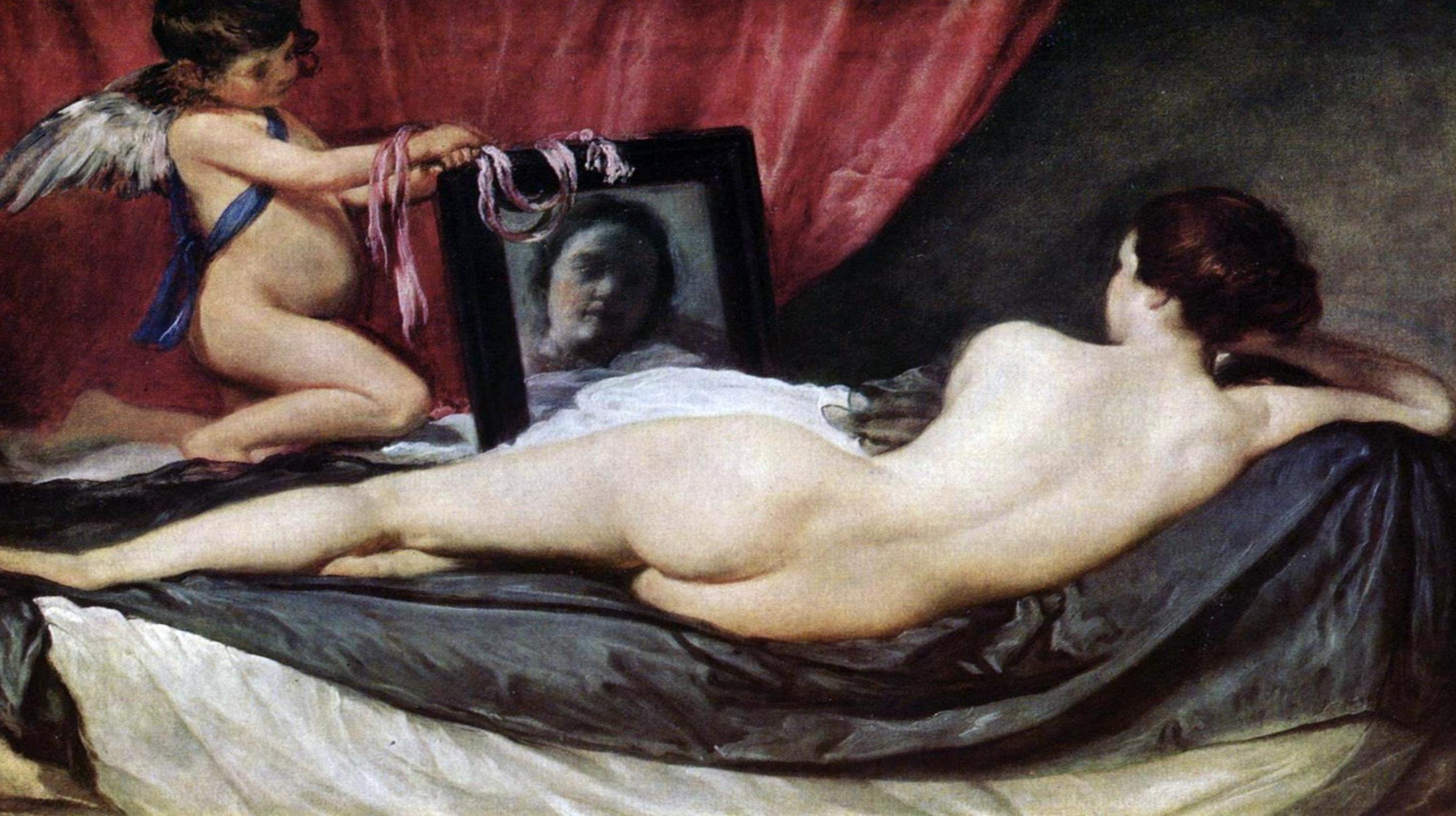

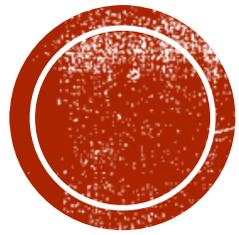
«ELS HOMES ACTUEN, LES
DONES APAREIXEN»

JOHN BERGER, CRÍTIC D'ART

ELS DESITJOS FEMENINS... A
ESCENA?

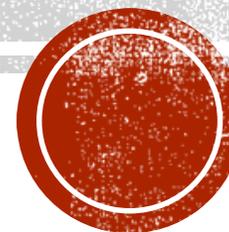
LA SOCIALITZACIÓ DELS PERSONATGES FEMENINS

"SER PER L'ALTRE" I "LA LLEI DE L'AGRAT"

- COMPLAURE
- AGRADAR
- EDUCADA EN LA SEDUCCIÓ I LA BELLESA PER OBTENIR L'ATENCIÓ DE L'HOMME (CISHETEROSEXUAL)
- SER OBJECTE DE DESIG
- ELS SEUS DESITJOS SÓN ANUL·LATS
- SOCIALITZADES EN LA CULPA I LA VERGONYA SOBRE ELS PROPIS DESITJOS

EL LLENGUATGE

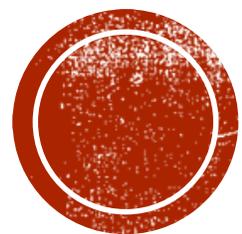

LITTLE OFFICE, EL JOC D'OFICIS PER A L'EQUITAT DE GÈNERE.
WWW.LITTLE-REVOLUTIONS.COM

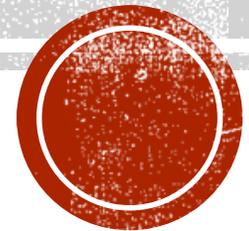

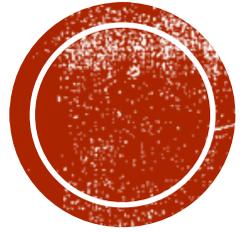

FER—LES PENSABLES!

"EL QUE NO S'ANOMENA, NO EXISTEIX" (GEORGE STEINER, PROFESSOR DE LITERATURA)

COMENCEM A DESITJAR I A
SOMIAR A LA INFÀNCIA

SÓN MOLTS ANYS EXPLICANT
LA MATEIXA HISTÒRIA

JAMES FINN GARNER

REESCRIURE ELS CONTES CLÀSSICS I ADAPTAR—LOS ALS VALORS VIGENTS?

CAPERUCITA GRITÓ; NO COMO RESULTADO DE LA APARENTE TENDENCIA DEL LOBO HACIA EL TRAVESTISMO, SINO LA DELIBERADA INVASIÓN QUE HABÍA REALIZADO DE SU ESPACIO PERSONAL.

(...)

—¿PUEDE SABERSE CON EXACTITUD QUÉ CREE USTED QUE ESTÁ HACIENDO? —INQUIRIÓ CAPERUCITA.

EL OPERARIO MADERERO PARPADEÓ E INTENTÓ RESPONDER, PERO LAS PALABRAS NO ACUDÍAN A SUS LABIOS.

—¿SE CREE ACASO QUE PUEDE IRRUMPIR AQUÍ COMO UN NEANDERTALENSE CUALQUIERA Y DELEGAR SU CAPACIDAD DE REFLEXIÓN EN EL ARMA QUE LLEVA CONSIGO! —PROSIGUIÓ CAPERUCITA—. ¡SEXISTA! ¡IRACISTA! ¿COMO SE ATREVE A DAR POR HECHO QUE LAS MUJERES Y LOS LOBOS NO SON CAPACES DE RESOLVER SUS PROPIAS DIFERENCIAS SIN LA AYUDA DE UN HOMBRE?

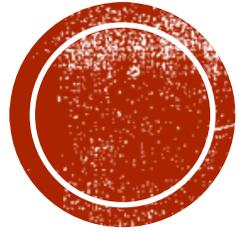

I SI CANVIEM?

- ELS MANAMENTS DE GÈNERE
- PERSONATGES FEMENINS QUE DECIDEIXEN QUÈ FER AMB LA SEVA VIDA
- PERSONATGES FEMENINS QUE GAUDEIXEN DE LA SEVA SEXUALITAT LLIUREMENT
- QUE PUGUIN ESTUDIAR, TREBALLAR I FER EL QUE MÉS ELS MOTIVA I AGRADA.
- DECIDIR SOBRE EL SEU COS I EL SEU FUTUR, MOURE'S SENSE LIMITACIONS.

TENEN DRET A AGAFAR LES REGNES DE LA SEVA VIDA I PERQUÈ PODEN TRANSFORMAR EL SEU ENTORN

PERSONATGES FEMENINS ACTIUS

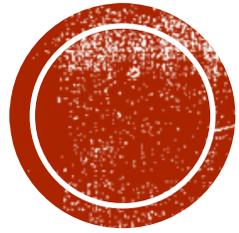

"ENYORO LES VEUS DE
LES DONES QUE HAN
QUEDAT SILENCIADES"
(BEL OLID,
ESCRIPTORA)

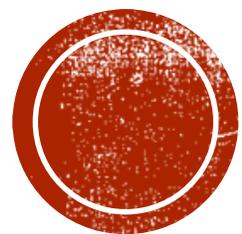
APODERAMENT DELS PERSONATGES FEMENINS

APODERAMENT = AUTOESTIMA I AUTOVALORACIÓ D'UN/A MATEIX/A

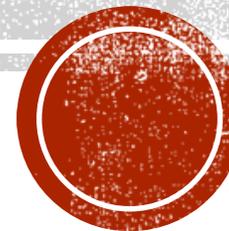
- REPENSAR ELS PERSONATGES FEMENINS REPRESENTATS COM A **SUBJECTES DESITJANTS**, ACTIUS, QUE DECIDEIXEN.
- HI HA MASSES CONTEXTOS ON ES REPRODUUEIX EL CONTRARI (PERSONATGES COSIFICATS, VULNERABLES I FRÀGILS)

MÉS VISIBILITAT I MÉS
PRESÈNCIA DE PERSONATGES
FEMENINS DIVERSOS

MODEL HEGEMÒNIC DE MASCULINITAT

L'ETERN MASCULÍ

COMPLEIX EL ROL DE:

- DOMINACIÓ DE L'ESPAI
- CONTROL
- SEGURETAT
- PODER

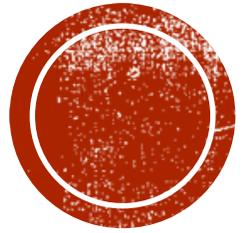
COM A CENTRE DE LA SEVA IDENTITAT

L'ESTEREOTIP MASCULÍ DOMINANT OFEREIX UNES PAUTES MOLT CLARES:

- HA DE CONTROLAR ELS ESPAIS I ELS TEMPS
- HA DE CERCAR L'ACTITUD, LA MIRADA D'APROVACIÓ I EL SOMRIURE CÒMPLICE DE LA RESTA DEL GRUP
- HA DE DEMOSTRAR I EXHIBIR LA MASCULINITAT
- LA LLUITA DE PODER ENTRE IGUALS:
 - ESPORT
 - TREBALL
 - CONTES
 - POLÍTICA
 - PATIS...

EL MODEL HEGEMÒNIC DE MASCULINITAT

I. APRENENT A NO SER NENA: ALLÒ MASCULÍ ES DEFINEIX EN CONTRAPOSICIÓ A ALLÒ FEMENÍ.

APRENDRE EL QUE NO HAN DE FER PER COMPLIR AMB EL MODEL: NO SER O SEMBLAR-SE A UNA NENA (NO MOSTRAR CARACTERÍSTIQUES ASSOCIADAES A LA FEMINITAT PERQUÈ ES VINCULEN AMB DEBILITAT)

2. APRENENT A EXERCIR EL PODER I A OCUPAR L'ESPAI

DES DE MOLT AVIAT S'ESTABLEIX UNA RELACIÓ ENTRE:

- MASCULINITAT
- PODER
- VIOLÈNCIA

NO SIGNIFICA QUE ELS NENS DESENVOLUPIN AQUESTA VIOLÈNCIA, PERÒ REBEN UNA GRAN QUANTITAT DE MISSATGES EXPLÍCITS I IMPLÍCITS PER ADEQUAR-SE A AQUEST MODEL.

PERSONATGES MASCULINS QUE LLUITEN, JOCS BÈL·LICS, BARALLES... SÓN MANERES DE MOSTRAR LA FORÇA, LA VALENTIA, LA VÀLUA PER COMPLIR AMB EL MODEL.

LA VIOLÈNCIA ES NORMALITZA I, A MÉS, ES RECOMPENSA AMB RECONeixEMENT SOCIAL.

"ELS NENS APRENEN A IMPOSAR—SE A TRAVÉS DE PETITS DESAFIAMENS, A PROVOCAR I CREAR CONFLICTES PER SABER COM MANEJAR LA CONFRONTACIÓ, PER MESURAR LA SEVA HABILITAT PER SORTIR TRIOMFANTS"
(MARINA SUBIRATS, SOCIÒLOGA)

3. LA VEU ÉS MEVA

ELS PERSONATGES MASCULINS MAJORITÀRIAMENT TENEN ROLS ACTIUS I SOVINT ASSOCIAT A FITES BÈL·LIQUES.

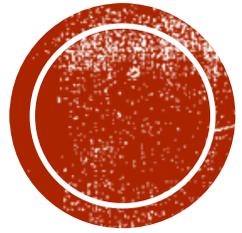
- GOVERNANTS
- SOLDATS
- HEROIS
- REIS

"UNA CONSTANT CERCA DE
PROTAGONISME, DE CENTRALITAT,
PERÒ CONTÍNUAMENT SOTMESA
AL DESAFIAMENT DE LA RESTA DE
NOIS" (MARINA SUBIRATS,
ESCRIPTORA)

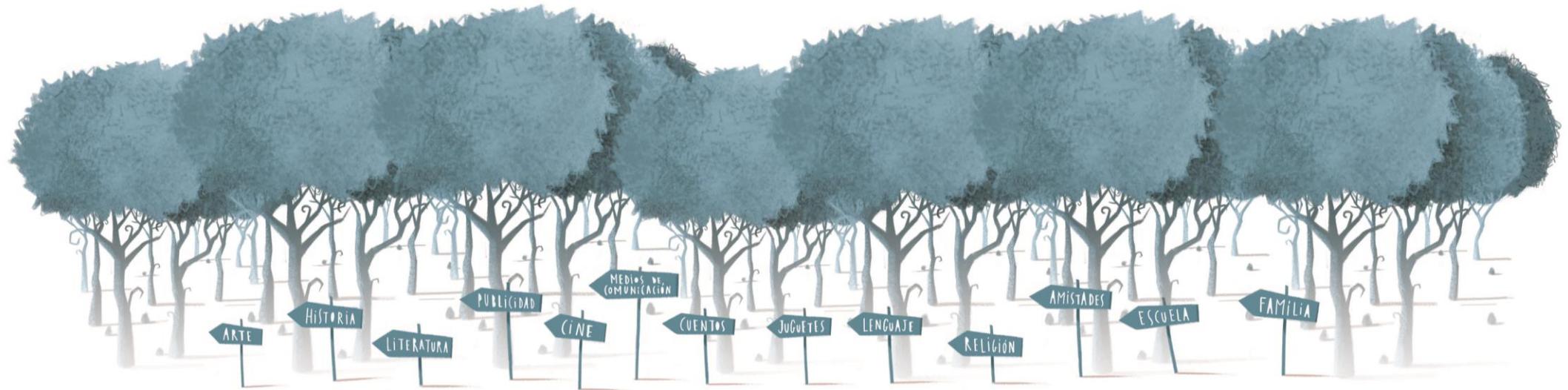

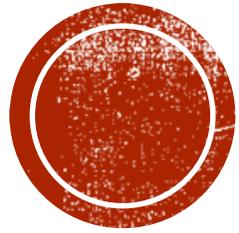
PERSONATGES MASCULINS I L'OCCUPACIÓ DE L'ESPAI

ESPAI PÚBLIC,
UN ESPAI
ASSOCIAT A LA
MASCULINITAT

L'APRENENTATGE DE LA VIOLÈNCIA

AGRESSIVIAT
VERSUS
VIOLÈNCIA

L'AGRESSIVITAT

- RESPOSTA INNATA QUE POSSEÏM ELS ANIMALS (NO HUMANS I HUMANS)
- CONDUCTA QUE TÉ COM A FINALITAT VÈNCER OBSTACLES.

LA VIOLÈNCIA S'APRÈN

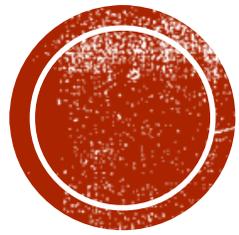
- S'APRÈN A TRAVÉS D'UN SISTEMA DE CREENCES QUE DEFENSA L'ÚS DE LA VIOLÈNCIA PER RESOLDRE UN CONFLICTE.
- TÉ LA FINALITAT DE DOMINAR, CONTROLAR O SOTMETRE A L'ALTRA PERSONA.
- ÉS UNA CONDUCTA APRESA A TRAVÉS DE MODELS FAMILIARS I SOCIOCULTURALS QUE L'HAN VALIDAT COM A MÈTODE DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES.
- PARTEIX D'UNA DESIGUALTAT I/O D'UNA JERARQUIA SOSTINGUDA EN UNES IDEES DE SUPERIORITAT.

NECESSITAT D'UNA REVISIÓ CRÍTICA DEL MODEL DOMINANT DE MASCULINITAT

- PERSONATGES MASCULINS SOTMESOS A ENORMES EXIGÈNCIES EMOCIONALS.
- L'APRENTATGE COMENÇA DES DE MOLT AVIAT.
- EN COMPTADES OCASIONS LA SOCIETAT OFEREIX ALTERNATIVES A AQUEST MODEL, NOUS REFERENTS MASCULINS.
- ELS FALTEN EINES PER AVANÇAR CAP A UNA CULTURA MÉS IGUALITÀRIA QUE QÜESTIONI LA TRANSMISSIÓ DE VALORS I CREENCES SEXISTES QUE PROMOUEN LA CULTURA DE LA VIOLÈNCIA.
- NOUS MODELS, NOUS EXEMPLES QUE NO REFORCIN EL MODEL MASCULÍ HEGEMÒNIC.

MOSTRAR IDENTITATS NO
BINÀRIES

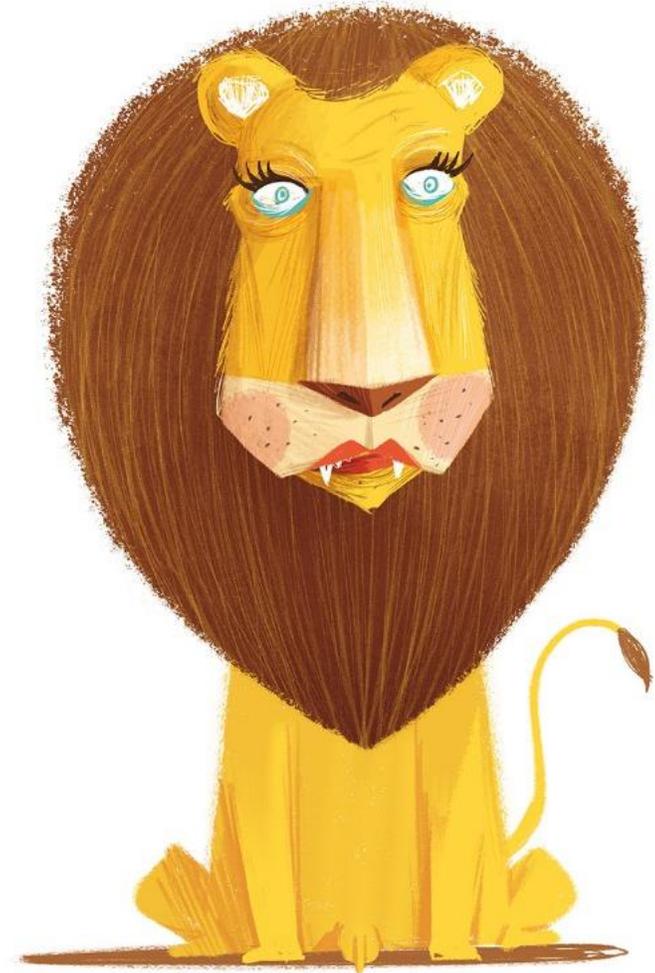

LLEONA CIS

LLEÓ CIS

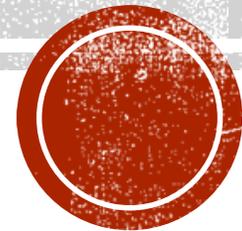
LLEONA TRANS

CIS: QUAN ENS IDENTIFIQUEM AMB EL GÈNERE ASSIGNAT EN EL NAIXEMENT.

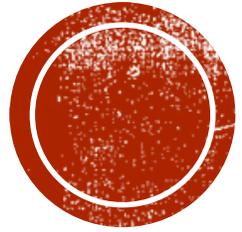
TRANS: QUAN ENS IDENTIFIQUEM AMB UN GÈNERE DIFERENT (O EN CAP) AL QUE ENS VAN ASSIGNAR EN EL NAIXEMENT.

CANVIA EL CONTE

VIOLENCIES MASCLISTES A L'ESPAI PÚBLIC

ABÚS SEXUAL

- QUAN ALGÚ OBLIGA A UNA ALTRA PERSONA A PRÀCTIQUES SEXUALS EN CONTRA DE LA SEVA VOLUNTAT, NO NECESSÀRIAMENT AMB FORÇA O INTIMIDACIÓ.
- SÓN SITUACIONS NO CONSENTIDES, EN QUÈ LA PERSONA AGRESSORA S'APROFITA DE LA SEVA POSICIÓ DE SUPERIORITAT RESPECTE A LA VÍCTIMA. PER EXEMPLE, PEL FET DE SER MÉS GRAN D'EDAT, MÉS FORT FÍSICAMENT...
- ES CONSIDEREN ABUSOS SEXUALS, ENTRE D'ALTRES, ELS ACTES CONTRA MENORS, PERSONES AMB TRASTORNS MENTALS O A LES QUE S'HAGI ANUL·LAT LA VOLUNTAT MITJANÇANT EL SUBMINISTRAMENT D'ALCOHOL, DROGUES, FÀRMACS, ETC.

AGRESSIONS SEXUALS

- SÓN LES VIOLÈNCIES MÉS GREUS.
- SÓN COMPORTAMENTS SEXUALS IMPOSATS A TRAVÉS DE L'ÚS DE LA FORÇA I LA INTIMIDACIÓ I SENSE CONSENTIMENT.
- EN EL CAS QUE HI HAGI UNA PENETRACIÓ PER VIA VAGINAL, ANAL O BUCAL, ES TRACTA D'UNA VIOLACIÓ, CONSIDERADA PEL CODI PENAL COM LA FORMA MÉS GREU D'AGRESSIÓ SEXUAL.
- TOCAR LES PARTS ÍNTIMES D'ALGÚ O OBLIGAR A ALGÚ A QUE TE LES TOQUI. SI S'ARRIBA A UNA PENETRACIÓ D'ALGUN TIPUS, COM UNA FEL·LACIÓ, ESTEM PARLANT D'UNA VIOLACIÓ.

ASSETJAMENT SEXUAL

- QUAN ALGÚ INTIMIDA, HUMILIA O OFÈN A UNA ALTRA PERSONA, AMB PARAULES O ACTES DE NATURALESA SEXUAL ÉS PROBABLE QUE ESTIGUI PATINT UN ASSETJAMENT SEXUAL.
- ES DONA SOBRETOT EN LES RELACIONS JERÀRQUIQUES A L'ÀMBIT LABORAL O EDUCATIU, PERÒ TAMBÉ SÓN COMPORTAMENTS MOLT FREQUENTS A L'ESPAI PÚBLIC, I LES NOIES EN SÓN LES PRINCIPALS VÍCTIMES.

QUÈ VA SER?
UN ASSETJAMENT...
UN ABÚS...
UNA AGRESSIÓ
SEXUAL?

CONTINUEM AIXÍ
& CANVIEM
EL CONTE?

ELS ESPECTACLES FAMILIARS, UNA
OPORTUNITAT PER CANVIAR EL CONTE!

Canvia
el
Conte

PROU !

SURTO
DEL CONTE!

el BOSC
NO ÉS NOMÉS TEU
CANVIA d'ACTITUD!
—
ELLA HA DE PODER
PASSEJAR TRANQUÏLLA
ESCOLLIR el CAMÍ que VULGUI
—
NO HA DE
TENIR POR

què PUC FER
PERQUÈ LA CAPUTXETA TORNI?

ÉS HORA
DE CANVIAR
el Conte

#CANVIAelConte

Tu TAMBÉ pots!

CANVIAR el CONTE

MOLTES GRÀCIES!

WWW.LITTLE-REVOLUTIONS.COM
WWW.IGUALTATCREATIVA.COM
MOLT AVIAT... WWW.CANVIAELCONTE.COM

CONTACTA'M A CRISTINA.LITTLE.REVOLUTIONS@GMAIL.COM

festuc
teatre

Canvia
el
Conte

IL·LUSTRACIONS DE:

gaur
il·lustració